

mängupaikadesse ringreisidega seondult.

Emotsioonid lavastades ja juubeliõhtul?

Eripärane, et töö käigus sattusin tihtipeale segadusse. Seesu-

teine lavastus, mille pealkirja ma ei avalikusta.

MARKO MÄGI

Külalisnäitlejad *Rahva Häälel*, 21. XI '94 ooperis "Don Carlo"

Neljapäeval ja pühapäeval rikkastid Estonia teatris etenduvad ooperit "Don Carlo" välismaa lauljad. Esinesid: Elisabetta osas — **Tiziana Zoccarato** Itaaliast, Eboli osas — **Eilene Hannan** Austraaliast, Filippo II osas — **Aivars Krancmanis** Lätist. Nende osavõtuga toimus ainult kaks etendust, kõik pääsmed olid välja müüdnud, meie publik armastab välismaiseid nimesid eriti ooperis.

Peab aga ütleva, et mitte alati ei sulandu külalisnäitlejad lavastaja kontseptsiooni. Paratamatult toovad nad kaasa oma esitusmaneeeri, konkreetse ooperi traditsiooniliste ettekannete stambid jne. Kahjuks juhtus niimoodi ka seekord.

Räägime kõigest kolmest eraldi. Tiziana Zoccarato on väga ilusa häälega lauljanna; kohtades, kus **Neeme Kuninga** lavastus ei nõua eriti lavalist mängu, oli ta hiilgav (näiteks, aaria ja duett Don Carloga viimases pildis). Kuid alati, kui kangelanna peab edasi andma oma tundeid mitte ainult häälega, vaid ka mänguga, on ta lihtsalt nõrk. Parimal juhul ei lange tema mäng kokku teiste näitlejate lavalise käitumisega. Kas on selle põhjuseks itaalia traditsioon või midagi muud? Ei tea, jätan selle publiku otsustada.

Eilene Hannan Eboli osas on väga hea nii hääle kui ka karakteri poolest. Arvan, et Verdi lõi Eboli kuju just sellist näitlejatuüpi silmas pidades, kuidas seda esitab Hannan — natukene sirgjooneline, alguses naiivne tüdruk, kes äkki ärkab oma roosadest unenägudest (pärast stseeni Don Carloga 3. pildis), muutub esialgu kättemaksjaks ja lõpus, taibates, et ta kättemaks oli suunatud valele isikule (kuningannale), muutub vabaduse eest võitlejaks. Hääle ja mängu küljest ei saa lauljannale ettehei-

teid teha.

Kahjuks me mitte ainult ei kuula ooperit, vaid ka vaatame. Ja siin lõhub üks pisike detail kogumuljet. Osakujul on silmas mingi viga ja tema näol on kogu aeg must mähis. Mul ei oleks midagi selle vastu mõnes teises ooperis. Kuid "Don Carlos" on selge, et peakangelane ei ajaks teda kuningannaga segi isegi täielikus pimeduses! Ja sel põhjal on üles ehitatud kogu ooperi intriig, Eboli enda iseloomu muutused jm. Nii et kuulaja-vaataja ei suuda uskuda lavaltoimuvat, nagu ta ei suuda dekoratsioonides joonistatud puid mereks pidada. Uskumine tähendaks oma tunnete vägistamist.

Aivars Krancmanis Filippo II osas sobib Neeme Kuninga lavastusega kõige paremini. Peale selle on lauljal väga ilus hääle, mis on oluline ja tähtis Filippo II osa jaoks. Kuid Kuningas tegi lavastust "viiest üksindusest", tema sõnade järgi on kõige rohkem üksindust siin just Filippo II-l. Krancmanise esituses on ta enesekindel mees. Tema nukrus on vaid mööduv moment, tema majesteetlikkus pole poos, vaid Krancmanise Filippo loomulik käitumisviis. Krancmanisel-Filippol ei ole hirmu isegi taeva ees, suhetes Don Carlo ja Elisabettaga peab ta end alati õiglaseks, tema enesekindlus teeks au igale heale spioonile.

Kogu trupp mängis "üksinduste tragöödiat", nagu seda soovis lavastaja. Dirigent **maestro Cillario** püüdis teha kõik, et kõrvaldada ettekandes vastuolud. Ja pole ainult tema süü, kui see tal täielikult ei õnnestunud. Igatahes 16. novembri "Don Carlo" etendus paneb mõtlema, et alati ei tule lavastusele kasuks kutsuda külalisnäitlejaid.

MARK RAIS